

УХВАЛА
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“

м. К и ї в
18 квітня 2019 року
№ 18-у/2019

Справа № 1-406/2018(6433/18)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Шевчука Станіслава Володимировича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень

другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – 47 народних депутатів України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають частині третій статті 22, частині другій статті 24, статті 38, частинам третій, четвертій статті 148 Конституції України (є неконституційними), положення другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI зі змінами (далі – Регламент).

Автори клопотання вказують, що згідно з положеннями частин третьої, четвертої статті 148 Конституції України відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється на конкурсних засадах у визначеному законом порядку; суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років, високі моральні якості та є правником із визнаним рівнем компетентності.

Оскільки наведені вимоги до кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України є вичерпними, то встановлення положеннями Регламенту додаткових вимог, зокрема такої, як необхідність „бути

номінованими депутатською фракцією (депутатською групою), групою позафракційних народних депутатів“, є порушенням Конституції України.

Обґрунтовуючи наведені твердження, народні депутати України посилаються на окремі положення Конституції України, Закону України „Про Конституційний Суд України“, Регламенту, юридичні позиції Конституційного Суду України, а також на деякі рішення Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя.

2. Велика палата Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням Третьою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 19 грудня 2018 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Відповідно до частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень).

Згідно з юридичною позицією Конституційного Суду України, викладеною в Ухвалі від 6 квітня 2016 року № 20-у/2016, порушуючи питання перевірки невідповідності положень оспорюваних правових актів Основному Закону України, автор клопотання повинен навести аргументи щодо такої невідповідності виходячи з аналізу саме конституційних положень, на які він посилається.

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що народні депутати України обґрунтовують невідповідність частині третій статті 22, частині другій статті 24, статті 38, частинам третій, четвертій статті 148 Конституції України положень другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту щодо подання пропозицій стосовно кандидатур на посаду судді

Конституційного Суду України разом із заявою особи, яка має намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, депутатською фракцією (депутатською групою), групою позафракційних народних депутатів (у кількості, не меншій за кількісний склад найменшої депутатської групи) до комітету, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, у спосіб визначення невідповідності оспорюваних положень, на їхню думку, приписам статті 12 Закону України „Про Конституційний Суд України“, за якими зазначений комітет безпосередньо приймає заяви від осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України і відповідають встановленим Конституцією України вимогам. Таким чином, у конституційному поданні фактично порушено питання перевірки оспорюваних положень Регламенту на предмет відповідності статті 12 Закону України „Про Конституційний Суд України“, тобто усунення наявних розбіжностей, на думку авторів клопотання, між законодавчими нормами. Однак вирішення цього питання не належить до повноважень органу конституційної юрисдикції (ухвали Конституційного Суду України від 15 травня 2001 року № 19-у/2001, від 6 липня 2017 року № 12-у/2017).

Народні депутати України також стверджують, що оспорювані положення Регламенту запроваджують додаткову, не встановлену Конституцією України та Законом України „Про Конституційний Суд України“ вимогу до кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України – „бути номінованим депутатською фракцією (депутатською групою), групою позафракційних народних депутатів“. У зв'язку з цим автори клопотання висловили припущення, що таким чином для кандидата на посаду судді Конституційного Суду України, підтриманого депутатською фракцією (депутатською групою), групою позафракційних народних депутатів, створюється привілей порівняно з кандидатами, які такої підтримки не мають. Тому положення другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту, на думку суб'єкта права на конституційне подання, суперечать частині другій статті 24 Конституції України. Згідно з юридичною позицією Конституційного

Суду України припущення (власні оціночні судження суб'єкта права на конституційне подання) не можуть вважатися правовими аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали від 17 лютого 2009 року № 5-у/2009, від 27 січня 2010 року № 2-у/2010).

Автори клопотання цитують положення Конституції України, Регламенту та інших законів України, юридичні позиції Конституційного Суду України без наведення правових аргументів щодо невідповідності оспорюваних положень Регламенту саме Конституції України. Однак лише цитування приписів Основного Закону України, юридичних позицій Конституційного Суду України, положень законів України не є правовим обґрунтуванням невідповідності Конституції України положень Регламенту (ухвали Конституційного Суду України від 4 липня 2016 року № 50-у/2016, від 13 липня 2016 року № 56-у/2016, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Таким чином, конституційне подання не відповідає частині третій статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 цього закону – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Законом України „Про Конституційний Суд України“.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 52, 61, 62, 65, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 52 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини третьої, частини четвертої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України,

затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI зі змінами, на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**